

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
Weekly Epidemiological Surveillance Report, Thailand

ปีที่ 41 ฉบับที่ 33 : 27 สิงหาคม 2553

Volume 41 Number 33 : August 27, 2010

สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข / Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health

สถานการณ์โรคสัตว์ในประเทศไทย เดือนกรกฎาคม 2553

(Situation of Animal Diseases in Thailand, July 2010)

✉ vet0180@hotmail.com

วิไลภรณ์ วงศ์พุกษาสูง และ บรรจง อาจคำ

กลุ่มวิจัยและพัฒนาโรคระบาดวิทยา สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

สถานการณ์โรคสัตว์ในประเทศไทย ข้อมูล ณ เดือนกรกฎาคม 2553 จากการรวบรวมรายงานในระบบเฝ้าระวังโรคของกรมปศุสัตว์ที่มาจากการแจ้งโรคของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ และ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ ทั้ง 8 ศูนย์ของกรมปศุสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

โรคติดต่อในสัตว์ ที่เป็นโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน

1. โรคพิษสุนัขบ้า (Rabies)

พบรายงานการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ 11 รายงาน โดยพบในกรุงเทพมหานคร 4 รายงาน สูงสุดในพื้นที่เขตประเวศ จำนวน 2 รายงาน เขตดินแดง 1 รายงาน และบางเขน 1 รายงาน เช่นเดียวกับในช่วงเดือนมกราคม - เมษายน 2553 ในเขตประเวศ เป็นพื้นที่ที่มีการรายงานสูง (รูปที่ 1) นอกจากนี้ พบการรายงานในอำเภอคลองห่าน จังหวัดสระแก้ว อำเภอเมืองและบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ อำเภอหัวตะพานและชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ ซึ่งในช่วงระยะเวลาเดียวกันนี้ยังไม่พบรายงานโรคพิษสุนัขบ้าในคนในพื้นที่ดังกล่าว

เมื่อพิจารณาข้อมูลรายงานโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ตั้งแต่เดือนมกราคม-เมษายน 2553 พบว่า กรุงเทพมหานคร เป็นพื้นที่ที่มี

การรายงานโรคพิษสุนัขบ้าสูงสุด คิดเป็น ร้อยละ 40 (42/105) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการรายงานโรคพิษสุนัขบ้าในคน ระหว่างวันที่ 1 มกราคม-18 พฤษภาคม 2553 ที่มีการรายงานในกรุงเทพมหานคร สูงสุด ร้อยละ 50 เช่นกัน (6/12)

นอกจากนี้ ยังพบการรายงานโรคพิษสุนัขบ้าในคนในจังหวัดอื่น ๆ อีก ได้แก่ ตาก ชลบุรี สุพรรณบุรี สมุทรปราการ สระบุรี และกาญจนบุรี จังหวัดละ 1 ราย รวมตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม-18 พฤษภาคม 2553 พบการรายงานโรคพิษสุนัขบ้าในคน 12 ราย ดังนั้น จากสถานการณ์ดังกล่าวควรมีการติดตาม และเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าที่อาจติดต่อมาสู่คน หรือนำไปติดสัตว์ตัวอื่น ซึ่งอาจมีการระบาดต่อไป โดยเจ้าของสุนัขควรรักษาสุนัขไปฉีดวัคซีนได้ตั้งแต่อายุ 2 เดือน ถ้าไม่ทราบประวัติการทำวัคซีน และฉีดอีกครั้งเมื่ออายุครบ 3 เดือน โดยเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์ที่ผ่านการฝึกหรืออบรม หรือสัตวแพทย์ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบโรคศิลป์ตามสถานพยาบาลสัตว์ทั่วประเทศ หากพบสุนัขหรือสัตว์เลี้ยงสงสัยว่า ติดโรคพิษสุนัขบ้า ให้กักไว้เพื่อดูอาการ จำนวน 10 วัน ถ้าสุนัขเสียชีวิตให้นำตัวอย่างหัวสุนัขส่งตรวจที่สำนักงานปศุสัตว์ และไปพบแพทย์เพื่อตรวจรักษา

สารบัญ

◆ สถานการณ์โรคสัตว์ในประเทศไทย เดือนกรกฎาคม 2553	521
◆ การสอบสวนการระบาดของโรคสกุไตในโรงเรียนประถมศึกษาแห่งหนึ่ง เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร กรกฎาคม-กันยายน 2552	525
◆ สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ที่ 33 ระหว่างวันที่ 15-21 สิงหาคม 2553	529
◆ ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาเร่งด่วนประจำสัปดาห์ที่ 33 ระหว่างวันที่ 15-21 สิงหาคม 2553	531

วัตถุประสงค์ในการจัดทำ

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

1. เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ได้ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
2. เพื่อวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์โรคที่เป็นปัจจุบัน ทั้งใน และต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลการสอบสวนโรค หรือ งาน ศึกษาวิจัยที่สำคัญและเป็นปัจจุบัน
4. เพื่อเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานทางระบาดวิทยาและสาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์สุชาติ เจตนเสน นายแพทย์ประยูร กุณาผล
นายแพทย์ธีรวัช จายนียโยธิน นายแพทย์ประเสริฐ ทองเจริญ
นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์ นายสัตวแพทย์ประวิทย์ ชุมเกษียร
นายองอาจ เจริญสุข

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : นายแพทย์ภัสกร อัครเสวี

บรรณาธิการประจำฉบับ : บริมาศ สักดิ์ศิริสัมพันธ์

บรรณาธิการวิชาการ : นายแพทย์โสภณ เอี่ยมศิริถาวร
แพทย์หญิงภาวิณี ค้างเงิน

กองบรรณาธิการ

บริมาศ สักดิ์ศิริสัมพันธ์ สิริลักษณ์ รังมีวงศ์ พงษ์ศิริ วัฒนาศูรกิจต์
กรรณิการ์ หมอนพึงเทียม อรพรรณ สุภาพ

ฝ่ายข้อมูล

ลัดดา ลิขิตยั้งวรา น.สพ.ธีรศักดิ์ ชักนำ
สมาน สุขุมภูริจันทร์ สมเจตน์ ตั้งเจริญศิลป์
กนกทิพย์ ทิพย์รัตน์ ประเวศน์ แยมชื่น

ฝ่ายจัดส่ง : พูนทรัพย์ เปี่ยมณี เชิดชัย คาราแจ็ง

ฝ่ายศิลป์ : ประมวล ทุมพงษ์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์ : บริมาศ สักดิ์ศิริสัมพันธ์ ฌมยา พุกกะนันทน์

ประชาสัมพันธ์

เรียน สมาชิก wesr ทุกท่าน

สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับ ASEAN Plus Three Countries ในการเผยแพร่ข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ของ ASEAN+3 (www.aseanplus3-aid.info) เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านโรคอุบัติใหม่ การระบาดของประเทศไทย

จึงขอเชิญสมาชิกทุกท่าน หากมีผลงานต้องการเผยแพร่ เช่น การสอบสวนโรคระบาด เป็น Abstract / ไฟล์ฉบับสมบูรณ์ (**ต้องเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด**) ในรายงานมีแผนภูมิกราฟรูปภาพได้ (แบบไฟล์ต้นฉบับภาษาไทยมาด้วยได้)

****กรุณาส่งไปรษณีย์ borworn67@yahoo.com ****

โดยใส่ Subject อีเมลล์ว่า: For ASEAN publishing เพื่อผู้รับผิดชอบจะ
ได้คัดลอกผลงานของท่านไปเผยแพร่ในหมู่ประเทศอาเซียนต่อไป

2. โรคแท้งติดต่อในสัตว์ (Brucellosis)

จากการดำเนินการทดสอบโรคตามแผนปฏิบัติการ ป้องกันควบคุมและกำจัดโรค布鲁เซลโลซิสในแพะ-แกะ พบฝูงแพะ ให้ผลบวกต่อโรคแท้งติดต่อ(布鲁เซลโลซิส: Brucellosis) จำนวน 9 ฝูง (9 รายงาน) จากจังหวัดลพบุรี 7 ฝูง (ในพื้นที่ตำบลชัยนารายณ์ และ ตำบลห้วยหิน อำเภอชัยบาดาล ตำบลห้วยโป่ง อำเภอโคกสำราญ ตำบลหนองเมือง อำเภอบ้านหมี่ และตำบลเขาพระงาม อำเภอเมือง) พื้นที่ตำบลท่าข้าม อำเภอกำแพงระจัน จังหวัดสิงห์บุรี 1 ฝูง และ ตำบลหัวเขา อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี 1 ฝูง (รูปที่ 2) ซึ่งในช่วงระยะเวลาเดียวกันนี้ ไม่พบรายงานโรค布鲁เซลโลซิส ในคนในพื้นที่ดังกล่าว

ตั้งแต่ช่วงเดือนมกราคม-กรกฎาคม 2553 มีรายงานโรค布鲁เซลโลซิส ในคนจำนวน 2 ราย โดยพบในจังหวัดราชบุรีในเดือนเมษายน และกรุงเทพมหานครในเดือนพฤษภาคม (จากฐานข้อมูล 506, กระทรวงสาธารณสุข) เมื่อพิจารณาพร้อมกับข้อมูลการเกิดโรคแท้งติดต่อในสัตว์ในปี พ.ศ. 2553 พบพื้นที่จังหวัดราชบุรีเคยเกิดโรคในสัตว์ จำนวน 2 รายงาน และมีการรายงานโรคสูงสุดในช่วงเดือนพฤษภาคม ฉะนั้นจากสถานการณ์ดังกล่าว ควรมีการติดตาม และเฝ้าระวังโรค布鲁เซลโลซิสที่อาจติดต่อมาสู่คน โดยเฉพาะกลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์ และคนที่บริโภคผลิตภัณฑ์จากแพะ-แกะ เช่น เนื้อ นม หนัง และขน โดยอาการที่พบบ่อยในคน ได้แก่ ไข้เรื้อรัง หรือ ไข้ไม่ทราบสาเหตุ ร่างกายผอม เหงื่อออกตอนกลางคืน ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ตับม้ามโต ข้อกระดูกติดขัด ทั้งนี้ ขอให้บุคลากรทางการแพทย์ สาธารณสุขและปศุสัตว์ เฝ้าติดตามข่าวการระบาดของโรคในพื้นที่ และรณรงค์ให้ประชาชนมีความรู้ในการป้องกันโรค

ทั้งนี้ ขอให้บุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทางสาธารณสุขและปศุสัตว์ เฝ้าติดตามข่าวการระบาดของโรคดังกล่าว ได้ที่ เว็บไซต์ <http://www.dld.go.th/dcontrol/> (รายงานสถานการณ์โรคระบาดสัตว์รายวัน), เว็บไซต์ <http://www.dld.go.th/niah/> (รายงานทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์)

3. สถานการณ์โรคนิปาห์ไวรัส

เชื่อนิปาห์ไวรัส เป็นเชื้อที่อยู่ใน Family paramy-xoviridae, Genus Henipavirus หากติดเชื้อผู้ป่วยจะมีอาการคล้ายไข้หวัด คือ มีไข้สูง ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ เจ็บคอ และหรือมีอาการทางประสาท เช่น กล้ามเนื้อกระตุก ชัก อาการซึม ระดับการรู้ตัวเปลี่ยน มีระยะการฟักตัวของโรคในคน 4 - 45 วัน และพบการระบาดครั้งแรกของโรค นิปาห์ในประเทศมาเลเซียในกลุ่มผู้เลี้ยงสุกร สัมผัสสุกร คนทำงานในโรงฆ่าสัตว์ ในช่วงเดือนกันยายน 2541 ถึงเดือนพฤษภาคม 2542 พบผู้ป่วยติดเชื้อจำนวน 256 คน มีผู้เสียชีวิต 105 คน (อัตราป่วยตายร้อยละ 38.9) คนและสัตว์สามารถได้รับเชื้อที่ติดต่อผ่านการสัมผัส น้ำลาย ปัสสาวะของค้างคาว และสุกรถ่ายทอดเชื้อทางสิ่งแวดล้อม เลือด

ในการระบาดครั้งนั้นมีการทำลายสุกรจำนวนมากกว่า 1.1 ล้านตัว นอกจากนี้ยังพบการติดเชื้อในสัตว์ชนิดอื่น ๆ ช่วงที่พบการระบาดในประเทศไทยมาเลเซีย เช่น สุนัข แมว ม้า แพะ แกะ กระรอก ในขณะที่เดียวกันพบว่า สุกรที่ส่งออกไปยังประเทศสิงคโปร์ ทำให้เกิดการติดเชื้อในคนงานโรงฆ่าสัตว์ 11 ราย และเสียชีวิต 1 ราย

ในช่วงหลังพบการระบาดในประเทศบังคลาเทศและอินเดีย โดยกลุ่มผู้ป่วยมีจำนวน 3-66 คน ส่วนใหญ่พบว่า ผู้ป่วยสัมผัสกับเชื้อโดยการดื่มน้ำปาล์มสดที่ไม่ผ่านการต้มหรือทานผลไม้ที่ค้างคาบกิน เหลือตกอยู่ที่พื้นในสวนผลไม้ นอกจากนี้ มีรายงานการติดเชื้อจากคนสูคนผ่านทางสิ่งคัดหลั่งของผู้ป่วยไปสู่อุปกรณ์ และเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล

สถานการณ์ในประเทศไทย ขณะนี้ยังไม่พบการป่วยในคน แต่การมีพบเชื้อนิปาห์ไวรัสและภูมิคุ้มกันในค้างคาว 4 ชนิด จาก 12 ชนิด คือ กลุ่มค้างคาวกินผลไม้ จำนวน 3 ชนิด คือ ค้างคาวแม่ไก่ภาคกลาง (*Pteropus lylei*) โดยพบเชื้อสายพันธุ์เดียวกับมีการระบาดในบังคลาเทศ ค้างคาวแม่ไก่เกาะ (*Pteropus hypomelanus*) ค้างคาวแม่ไก่ป่าฝน (*Pteropus vampirus*) และค้างคาวกินแมลงจำนวน 1 ชนิด คือ ค้างคาวหน้ายักษ์สามหลืบ (*Hipposideros larvatus*) โดยพบเชื้อสายพันธุ์เดียวกับที่มีการระบาดในประเทศไทยมาเลเซีย และจากข้อมูล

การสำรวจค้างคาวในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2545-2547¹ พบเชื้อนิปาห์ไวรัส ในจังหวัดต่อไปนี้ คือ ชลบุรี ฉะเชิงเทรา พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง สระบุรี ปราจีนบุรี สุราษฎร์ธานี และพบเชื้อในช่วงเดือน มกราคม-มิถุนายน โดยพบมากที่สุดในเดือนพฤษภาคม ส่วนในสุกรมีการเฝ้าระวังทางห้องปฏิบัติการโดยการเก็บตัวอย่างส่งตรวจโดยกรมปศุสัตว์ และตรวจ ณ สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ โดยวิธี modified ELISA, Immunohistochemistry assay ยังไม่พบหลักฐานการติดเชื้อ

จากข้อมูลการสำรวจการติดเชื้อและเส้นทางเดินทางของค้างคาว² พบการติดเชื้อใน Family Pteropodidae ของกลุ่มค้างคาวกินผลไม้ ในประเทศต่อไปนี้ ได้แก่ ประเทศออสเตรเลีย บังคลาเทศ อินเดีย กัมพูชา ประเทศจีน อินโดนีเซีย มาเลเซียติมอร์ ปาปัวนิวกินี จีน มาดากัสการ์ และกานา

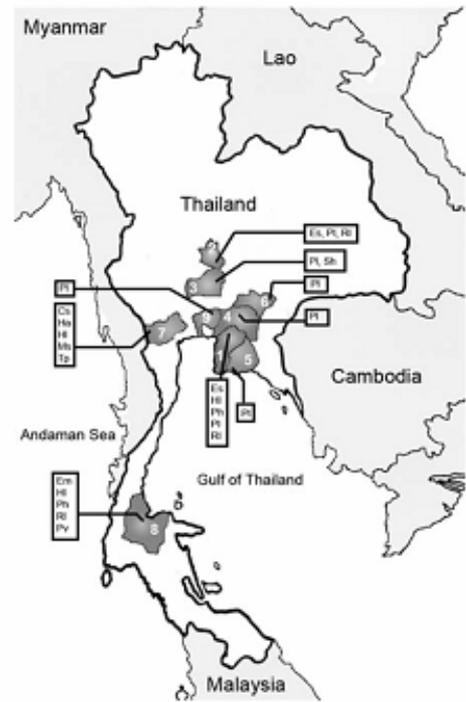

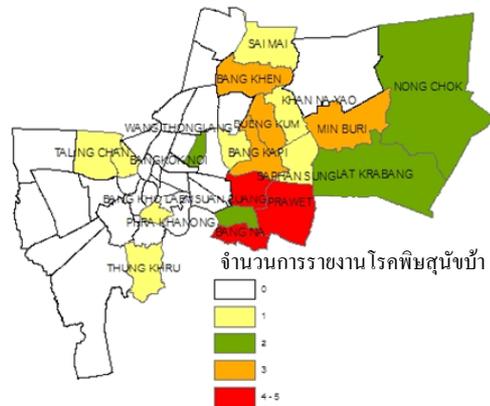
Figure. Locations in Thailand where bats have been captured. 1 = Chon Buri, 2 = Sing Buri, 3 = Ayutthaya, 4 = Cha Choeng Sao, 5 = Ra Yong, 6 = Pra Chin Buri, 7 = Ratcha Buri, 8 = Surat Thani, 9 = Bangkok. Species analyzed: Cs = *Cynopterus sphinx*, Em = *Emballonura monticola*, Es = *Eonycteris spelaea*, Ha = *Hipposideros amiger*, Hl = *Hipposideros larvatus*, Ms = *Megaderma spasma*, Ph = *Pteropus hypomelanus*, Pl = *P. lylei*, Pv = *P. vampirus*, Rs = *Rousettus leschenaulti*, Sh = *Scotophilus heathi*, Tp = *Tadarida plicata*.

เอกสารอ้างอิง

1. Supaporn Wacharapluesadee, et al. Bat Nipah Virus, Thailand, 2005. Emerg Infect Dis 2005. [Cited 30 July 2010]; 11 (12). Available from URL: <http://www.cdc.gov/ncidod/eid/vol11no12/05-0613.htm>
2. World Health Organization. Nipah virus factsheet (revised July 2009). WER 2010. [Cited 30 July 2010]; 85 (8). Available from URL: <http://www.who.int/wer/2010/wer8508/en/index.html>

วันที่ 1-23 กรกฎาคม 2553

ช่วงเดือนมกราคม- เมษายน 2553

รูปที่ 1 แสดงพื้นที่เขตที่เกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ กรุงเทพมหานครใน 2 ช่วงเวลา

รูปที่ 2 แสดงพื้นที่เกิดโรคแท้งติดต่อในสัตว์ จังหวัดลพบุรี สิงห์บุรี และสุพรรณบุรี ในช่วงวันที่ 11- 23 กรกฎาคม 2553

*****

หลักเกณฑ์การส่งบทความวิชาการ

คณะกรรมการฯ ได้เปิดเวทีให้ผู้ที่สนใจส่งบทความวิชาการ/ผลการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับการดำเนินงาน บัณฑิต ควบคุมโรค เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในรายงานเพื่อระดมทุนระดับชาติ ประจำปี 2553 และฉบับผนวก (Supplement) ของสำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค โดยกำหนดหลักเกณฑ์ การส่งบทความวิชาการ/ผลการศึกษาวิจัยดังนี้

ลักษณะรูปแบบเรื่องทางวิชาการที่จะตีพิมพ์

1. บทความวิชาการ เนื้อความตัวอักษร จำนวนไม่เกิน 1 - 3 หน้า กระดาษ เอ 4 ประกอบด้วย
  - บทนำ ซึ่งอาจมีวัตถุประสงค์ก็ได้
  - เนื้อหา
  - สรุป
  - เอกสารอ้างอิง (ถ้ามี)
2. การสอบสวนโรค เนื้อความตัวอักษร จำนวนไม่เกิน 5 - 6 หน้า กระดาษ เอ 4 และ รูปจำนวน 1 หน้ากระดาษ เอ 4
3. การศึกษาวิจัย เนื้อความตัวอักษร จำนวนไม่เกิน 5 - 6 หน้า กระดาษ เอ 4 และ รูปจำนวน 1 หน้ากระดาษ เอ 4
4. แนวทาง/ผลการวิเคราะห์การเฝ้าระวังโรค เนื้อความตัวอักษร จำนวนไม่เกิน 3 - 5 หน้า กระดาษ เอ 4
5. งานแปล ประกอบด้วย หนังสือ/เอกสารที่แปล, ชื่อผู้แปล, เนื้อหาที่แปล จำนวนไม่เกิน 3 หน้า กระดาษ เอ 4

การส่งต้นฉบับ

ส่งแฟ้มอิเล็กทรอนิกส์พร้อมต้นฉบับจริง จำนวน 1 ชุด หรือ ส่ง E-mail พร้อมแนบไฟล์บทความที่จะส่งตีพิมพ์ พร้อมทั้งแจ้งสถานที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ของเจ้าของเรื่อง เพื่อที่คณะกรรมการจะติดต่อได้ และส่งมาถึง กลุ่มงานเผยแพร่ สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค โทรศัพท์ 0-2590-1723 โทรสาร 0-2590-1784 E-mail : wesr@health2.moph.go.th หรือ wesr@windowslive.com

ประกาศ WESR

เนื่องด้วยในปีงบประมาณ 2553 สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค มีนโยบายที่จะลดจำนวนการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ (กระดาษ) ของรายงาน เฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ (WESR) และฉบับผนวก (Supplement) เพื่อตอบสนองนโยบายการประหยัดพลังงานลดโลกร้อน

ขอเชิญชวนบุคลากรทั่วไป หรือหน่วยงานอื่น ๆ หากมีความประสงค์สมัครสมาชิกรายงาน WESR ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Email) กรุณาแจ้ง ชื่อ ที่อยู่ หน่วยงานสังกัด มาที่ กลุ่มงานเผยแพร่ สำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ถ.ติวานนท์ จ.นนทบุรี 11000 หรือทาง E-mail: wesr@health2.moph.go.th หรือ wesr@windowslive.com หรือทางโทรศัพท์ 0-2590-1723